

Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ

Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Oğuz ATALAY

İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

MEDENÎ USÛL HUKUKU

Ders Kitabı

9. Bası

onikilevha
TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI

İÇİNDEKİLER

DOKUZUNCU BASIYA ÖNSÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XXXV
GENEL BİBLİYOGRAFYA.....	XXXVII
§ 1. MEDENÎ USÛL HUKUKUNA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	1
I. UYUŞMAZLIĞIN ORTAYA ÇIKIŞI VE ÇÖZÜM YOLLARI...1	
II. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜ-HUKUKÎ KORUMA TALEBİ VE ADALETE (YARGIYA) ERİŞİM	2
III. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN ANLAMİ.....	6
IV. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN AMACI	7
V. MEDENÎ USÛL HUKUKUNDA TEMEL KAVRAMLAR.....	11
A. Medenî Usûl Hukuku Kavramı.....	11
B. Medenî Usûl Hukukunda Kullanılan Temel Kavramlar.....	12
VI. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN HUKUK DALLARI ARASINDAKİ YERİ.....	14
VII. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN YER VE ZAMAN İTİBARIYLA UYGULANMASI	15
A. Yer İtibariyle Uygulanması.....	16
B. Zaman İtibariyle Uygulanması.....	17
VIII. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	20
IX. MEDENÎ USÛL HUKUKU KURALLARININ YORUMU.....	22

§ 2. YARGI	25
I. YARGI KAVRAMI.....	25
II. YARGI ÇEŞİTLERİ.....	25
A. Anayasa Yargısı.....	26
B. İdarî Yargı.....	28
C. Adlî Yargı.....	29
1. Ceza Yargısı.....	30
2. Medenî Yargı.....	31
a. Çekişmeli Yargı.....	32
b. Çekişmesiz Yargı.....	32
aa. Genel Olarak.....	32
bb. Uyuşmazlığın Bulunmaması.....	33
cc. Sübjektif Hakkın Yokluğu.....	35
dd. Uygulanacak Usûl Hükümleri.....	35
§ 3. MAHKEMELER	37
I. GENEL OLARAK.....	37
II. İLK DERECE MAHKEMELERİ.....	38
A. Genel Mahkeme.....	38
1. Genel Olarak.....	38
2. Asliye Hukuk Mahkemeleri.....	39
B. Özel Mahkemeler.....	39
1. Sulh Hukuk Mahkemeleri.....	39
2. Asliye Ticaret Mahkemeleri.....	40
3. Kadastro Mahkemeleri.....	43
4. İş Mahkemeleri.....	44
5. İcra Mahkemeleri.....	45
6. Tüketici Mahkemeleri.....	46
7. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemeleri.....	48
8. Aile Mahkemeleri.....	49
III. BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİ.....	50
A. Genel Olarak.....	50
B. Görevleri.....	53

C. Teşkilat	53
1. Genel Olarak	53
2. Hukuk Daireleri	54
IV. YARGITAY	55
A. Genel Olarak	55
B. Yargıtay'ın Görevleri	55
C. Yargıtay Teşkilatı.....	56
1. Hukuk Daireleri	57
2. Genel Kurullar.....	58
a. Hukuk ve Ceza Genel Kurulları.....	58
b. Yargıtay Büyük Genel Kurulu	59
V. MAHKEMELER ARASINDA HUKUKÎ YARDIM (İSTİNABE).....	59
VI. GÖREV.....	62
A. Genel Olarak	62
B. Asliye Hukuk Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar	63
1. Konusu Para Olan ya da Para ile Değerlendirilebilen (Malvarlığına İlişkin) Davalar.....	63
2. Şahıs Varlığına İlişkin Davalar	65
C. Sulh Hukuk Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar	65
1. Kira Sözleşmesine Dayanan Davalar.....	65
2. Sulh Hukuk Mahkemesinin Görevine Giren Diğer Dava ve İşler	66
D. Görev Kurallarının Niteliği.....	67
E. Görev Kurallarına Aykırılık ve Sonuçları	67
1. Genel Olarak	67
2. Görevsizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler.....	68
F. Adli Yargıda Açılması Gereken Bir Davanın İdarî Yargıda Açılması Hâlinde Yapılacak İşlemler	70
G. İdarî Yargıda Açılması Gereken Bir Davanın Adli Yargıda Açılması Hâlinde Yapılacak İşlemler	71
VII. YETKİ.....	72

A. Genel Olarak.....	72
B. Kesin Olmayan Yetki Kuralları	72
1. Genel Yetki Kuralı	72
2. Özel Yetki Kuralları.....	75
C. Kesin Yetki Kuralları.....	78
D. Yetki Sözleşmesi	79
1. Genel Olarak.....	79
2. Yetki Sözleşmesinin Şartları.....	80
a. Sözleşmenin Tarafları Tacir veya Kamu Tüzel Kişisi Olmalıdır.....	80
b. Kesin Yetkinin Bulunduğu Durumlarda Yetki Sözleşmesi Yapılamaz.....	81
c. Yetki Sözleşmesi Yazılı Şekilde Olmalıdır	81
d. Uyuşmazlık ve Mahkeme Belirli Olmalıdır	82
E. Yetki Kurallarına Aykırılık ve Sonuçları	83
VIII. İŞ BÖLÜMÜ.....	85
IX. YARGI YERİ BELİRLENMESİ (MERCİ TAYİNİ).....	86
A. Yargı Yeri Belirlenmesini (Merci Tayini) Gerektiren Hâller..	86
B. Yargı Yeri Belirlenmesi Usûlü	87
§ 4. YARGI GÖREVLİLERİ	89
I. HÂKİM	89
A. Genel Olarak.....	89
B. Hâkimlik Mesleğine Giriş.....	90
C. Hâkimlerin Seçimi ve Atanması.....	92
1. Genel Olarak Sistemler.....	92
2. Ülkemizdeki Durum.....	93
D. Hâkimlerin Bağımsızlığı.....	94
1. Genel Olarak.....	94
2. Hâkimlerin Bağımsızlığı.....	96
E. Hâkimlere Tanınan Teminatlar	98
F. Hâkimlerin Sorumluluğu	98
1. Genel Olarak.....	98

2. Hukukî Sorumluluk	99
a. Genel Olarak	99
b. Sorumluluk Hâlleri.....	100
c. Sorumluluk Davasında Görevli ve Yetkili Mahkeme	101
d. Sorumluluk Davası ve Yargılama Usûlü	102
e. Hâkimin Hukukî Sorumluluğu.....	103
3. Disiplin Sorumluluğu	103
4. Cezaî Sorumluluk.....	104
G. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması ve Reddi	104
1. Genel Olarak	104
2. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması.....	105
a. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olduğu Hâller	105
b. Hâkimin Çekinmesi Usûlü	106
3. Hâkimin Reddi.....	107
a. Ret Sebepleri	107
b. Hâkimin Reddi Usûlü	108
aa. Taraflardan Birisinin Hâkimi Reddetmesi.....	109
bb. Hâkimin Kendisini Reddetmesi	111
c. Hâkimin Reddedilmesinin Sonuçları.....	112
II. SAVCILAR.....	112
III. ADLİYE MEMURLARI	114
A. Yazı İşleri Müdürleri.....	114
B. Zabıt Kâtipleri.....	114
C. Mübaşirler.....	115
IV. AVUKATLAR	116
V. NOTERLER.....	119
§ 5. USÛL İŞLEMLERİ	121
I. TARAF USÛL İŞLEMLERİ.....	121
A. Genel Olarak	121
B. Taraf Usûl İşlemlerinin Özellikleri	122
C. Taraf Usûl İşlemlerinin Çeşitleri	124
D. Usûl İşlemlerinde Şekle Uymak Zorunluluğu ve Sonuçları.	125

II.	MAHKEME USÛL İŞLEMLERİ	126
III.	SÜRELER	128
	A. Sürelerin Çeşitleri.....	128
	1. Kanunun Belirlediği Süreler.....	128
	2. Hâkimin Belirlediği Süreler	129
	B. Sürelerin Hesaplanması.....	129
	C. Adli Tatil	130
IV.	ESKİ HÂLE GETİRME	132
	A. Eski Hâle Getirmenin Şartları.....	132
	1. Süre Elde Olmayan Bir Sebepçe Kaçırılmış Olmalıdır ...	133
	2. Başka Kanunî Yola Başvurma İmkânı Kalmamış Olmalıdır	134
	B. Eski Hâle Getirme Usûlü	134
V.	TEBLİGAT	135
	A. Tebligat ve Davetiye Kavramı	135
	1. Tebligatı Çıkartacak Merciler	136
	2. Tebligatı Yapacak Merciler.....	137
	B. Tebligat Yapılabilecek Kişiler.....	138
	C. Tebligatın Yapılabileceği Yer ve Zaman.....	139
	D. Tebligat Giderleri	140
	E. Tebligatın Yapılması.....	140
	1. Genel Olarak.....	140
	2. Muhatabın Adreste Bulunmaması veya Tebellüğden İmtina Etmesi	141
	3. Elektronik Tebligat	142
	4. İlânen Tebligat	143
	F. Usûlsüz Tebligat.....	143
	G. Tebligat Suçları.....	143
§ 6.	TARAFLLAR.....	144
I.	TARAF KAVRAMI VE TARAFIN BELİRLENMESİ	144
II.	TARAF EHLİYETİ.....	146
III.	DAVA EHLİYETİ	148

IV. DAVA TAKİP YETKİSİ	149
V. TARAF SIFATI	151
VI. TARAF DEĞİŞİKLİĞİ	152
A. Kanunî Taraf Değişikliği	153
B. İradî Taraf Değişikliği	154
1. Genel Olarak	154
2. İradî Taraf Değişikliğinin Yapılması.....	155
3. İradî Taraf Değişikliğinin Hukukî Niteliği ve Sonuçları	156
4. İradî Taraf Değişikliğinde Yargılama Giderleri.....	159
VII. TARAFLARIN TEMSİLİ.....	160
A. Kanunî Temsil	160
B. İradî Temsil (Vekâlet).....	161
VIII. DAVA ARKADAŞLIĞI.....	163
A. Genel Olarak	163
B. İhtiyarî Dava Arkadaşlığı.....	163
1. Anlamı ve Doğumu	163
2. İhtiyarî Dava Arkadaşlığının Hükümleri.....	164
C. Mecburî Dava Arkadaşlığı.....	165
1. Anlamı ve Doğumu	165
2. Mecburî Dava Arkadaşlığının Hükümleri.....	167
§ 7. DAVAYA MÜDAHALE	169
I. GENEL OLARAK.....	169
II. FER'İ MÜDAHALE.....	169
A. Genel Olarak	169
B. Hukukî Niteliği	170
C. Fer'i Müdahalenin Koşulları.....	170
D. Fer'i Müdahale Usûlü.....	172
E. Fer'i Müdahalenin Hükümleri.....	172
F. Müdahalenin Etkisi.....	173
III. DAVANIN İHBARI	175
A. Anlamı.....	175

B. İhbarın Koşulları	175
C. Davanın İhbarı Usûlü	176
D. İhbar Üzerine Üçüncü Kişinin Tutumu.....	177
E. İhbarın Sonuçları	178
IV. ASLÎ MÜDAHALE.....	179
A. Anlamı.....	179
B. Aslî Müdahalenin Koşulları.....	179
C. Aslî Müdahale Usûlü.....	180
D. Aslî Müdahale Davasının İncelenmesi ve Karar.....	181
§ 8. MEDENÎ USÛL HUKUKUNA HÂKİM OLAN İLKELER.....	183
I. GENEL OLARAK.....	183
II. TASARRUF İLKESİ.....	184
A. Anlamı.....	184
B. Tasarruf İlkesinin Sonuçları.....	185
C. Tasarruf İlkesinin İstisnaları.....	186
III. TARAFLARCA GETİRİLME (HAZIRLAMA) İLKESİ.....	186
A. Anlamı.....	186
B. Taraflarca Getirilme İlkesinin Sonuçları.....	187
C. Taraflarca Getirilme İlkesinin İstisnaları.....	188
IV. TEKSİF İLKESİ.....	188
V. YARGILAMANIN HÂKİM TARAFINDAN YÜRÜTÜLMESİ.....	189
VI. DAVAYI AYDINLATMA ÖDEVİ	190
VII. DOĞRUDANLIK İLKESİ.....	192
VIII. HÂKİMİN DELİLLERİ DEĞERLENDİRMESİ.....	193
IX. ADİL (DOĞRU) YARGILANMA HAKKI.....	194
A. Genel Olarak.....	194
B. Adil Yargılanma Hakkının Unsurları.....	194
1. Kanunî, Bağımsız ve Tarafsız Bir Mahkeme Tarafından Yargılanma.....	194
2. Makul Süre İçinde Yargılanma	195
3. Alenî Surette Yargılanma.....	196

4. Hakkaniyete Uygun Olarak (Adil) Yargılanma.....	196
X. HUKUKÎ DİNLENİLME HAKKI.....	196
A. Genel Olarak.....	196
B. Hukukî Dinlenilme Hakkının Unsurları.....	197
1. Bilgilenme Hakkı.....	197
2. Açıklama ve İspat Hakkı.....	198
3. Dikkate Alınma Hakkı.....	198
XI. USÛL EKONOMİSİ İLKESİ (YARGILAMANIN BASİT, ÇABUK, UCUZ YÜRÜTÜLMESİ)	199
XII. ALENİLİK İLKESİ.....	199
XIII. SÖZLÜLÜK-YAZILILIK İLKESİ	201
XIV. MAHKEMELERDE KULLANILAN DİL.....	202
XV. TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	202
A. Dürüst Davranma Yükümlülüğü.....	203
B. Doğruyu Söyleme Ödevi.....	204
§ 9. DAVA HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	206
I. DAVA KAVRAMI.....	206
II. DAVA ŞARTLARI.....	206
A. Kavram.....	206
B. Dava Şartlarının Çeşitleri.....	207
1. Genel Dava Şartları	207
a. Mahkemeye İlişkin Dava Şartları	207
aa. Yargı Yetkisi (m.114/1-a).....	207
bb. Yargı Yolu (m.114/1-b).....	208
cc. Görev (m. 114/1-c).....	208
dd. Kesin Yetki (m. 114/1-ç).....	208
b. Taraflara İlişkin Dava Şartları.....	208
aa. İki Tarafın Bulunması.....	208
bb. Taraf Ehliyeti (m. 114/1-d).....	208
cc. Dava Ehliyeti (m. 114/1-d)	208
dd. Davaya Vekâlet Ehliyeti ve Geçerli Vekâletname (m. 114/1-f)	209
ee. Davayı Takip Yetkisi (m. 114/1-e).....	209

c. Dava Konusu Şeye İlişkin Dava Şartları.....	209
aa. Davacı Tarafından Gider Avansı Yatırılması (m. 114/1-g)	209
bb. Teminat Gösterilmesine İlişkin Kararın Yerine Getirilmesi (m. 114/1-ğ)	210
cc. Hukukî Yarar (m. 114/1-h)	211
dd. Davanın Derdest Olmaması (m. 114/1-ı).....	212
ee. Kesin Hüküm Bulunmaması (m. 114/1-i)	212
2. Özel Dava Şartları.....	212
C. Dava Şartlarının İncelenmesi (m. 115).....	213
III. DAVA ÇEŞİTLERİ	215
A. Talep Edilen Hukukî Korumaya Göre Dava Çeşitleri	215
1. Eda Davaları.....	215
2. Tespit Davaları.....	216
3. İnşai (Yenilik Doğuran) Davalar.....	218
B. Talep Sonucuna Göre Dava Çeşitleri	220
1. Genel Olarak.....	220
2. Kısmî Dava	220
3. Belirsiz Alacak Davası.....	222
a. Genel Olarak.....	222
b. Belirsiz Alacak Davasının Amacı	223
c. Belirsiz Alacak Davasının Dava Çeşitleri İçindeki Yeri	224
d. Belirsiz Alacak Davasının Koşulları.....	224
aa. Talep Sonucunun Miktarının Belirlenmesinin İmkânsız veya Davacıdan Beklenemeyecek Olması.....	224
bb. Dava Dilekçesinde Geçici Talep Sonucunun Belirtilmesi	225
cc. Belirsiz Alacak Davası Açan Davacı, Talep Sonucunu Dayandırdığı Tüm Vakıaları Eksiksiz Olarak Bildirmelidir.....	226
e. Talep Sonucunun Belirlenmesi ve Davalının Buna Karşı Koyabilmesi	226

4. Terditli (Kademeli) Davalar	228
5. Seçimlik Davalar	229
6. Davaların Yığılması (Objektif Dava Birleşmesi)	230
7. Mütelhik (Yarışan Haklara Dayalı) Davalar	232
C. Topluluk Davası.....	232
§ 10. DAVANIN AÇILMASI.....	235
I. DAVA HAKKI.....	235
II. DAVA DİLEKÇESİ	235
A. Dava Dilekçesinin Unsurları.....	236
1. Mahkemenin Adı.....	236
2. Tarafların Ad ve Soyadları ile Adresleri	236
3. Davacının Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası.....	237
4. Tarafların Kanunî Temsilcilerinin ve Davacı Vekilinin Adı Soyadı ve Adresleri	237
5. Dava Konusu (Müddeabih).....	237
6. Davanın Dayandığı Vakıalar (Dava Sebebi).....	238
7. Dayanılan Deliller.....	238
8. Hukukî Sebepler.....	239
9. Talep Sonucu.....	240
10. İmza.....	240
B. Dava Dilekçesinin Unsurlarında Noksanlık Bulunması.....	241
III. DAVA DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ.....	242
IV. DAVANIN AÇILMA ZAMANI	244
V. DAVA AÇILMASININ SONUÇLARI.....	246
A. Genel Olarak	246
B. Maddî Hukuk Bakımından	246
1. Zamanaşımının Kesilmesi ve Hak Düşürücü Sürenin Korunması	246
2. Şahsa Bağlı Hakların Malvarlığı Hakkına Dönüşmesi ...	247
3. İyiniyetin Ortadan Kalkması.....	247
4. Davalının Temerrüde Düşmesi	247
C. Usûl Hukuku Bakımından	247

1. Mahkemenin Davayı İnceleme Zorunluluğu.....	247
2. Derdestlik	248
3. Davanın Açıldığı Tarihe Göre Dava Şartlarının İncelenmesi ve Hüküm Kurulması.....	248
4. İhtiyati Tedbirin ve İhtiyati Haczin Korunması	248
5. Davayı Geri Alma Yasağı.....	249
VI. TEMİNAT GÖSTERİLMESİ	250
A. Teminat Göstermekle Yükümlü Olanlar	250
B. Teminat Hakkında Mahkemenin İncelemesi	252
C. Teminatın Niteliği ve Kapsamı	253
§ 11. DAVAYA CEVAP	254
I. SAVUNMA HAKKI.....	254
II. SAVUNMANIN ŞEKLİ	255
A. Davanın Kabul Edilmesi	255
B. Cevap Dilekçesi Verilmemesi	255
C. Cevap Dilekçesi Verilmesi	256
III. SAVUNMA SEBEPLERİ.....	256
A. Maddî Hukuka İlişkin Savunma Sebepleri.....	256
1. İtirazlar	257
2. Def'iler.....	257
3. Takasın Özel Durumu	257
B. Usûl Hukukuna İlişkin Savunma Sebepleri	259
1. Dava Şartları.....	259
2. İlk İtirazlar (Dava Engelleri)	260
a. İlk İtiraz Hâlleri.....	260
aa. Yetki İtirazı	261
bb. Tahkim İtirazı	261
b. İlk İtirazların İleri Sürülmesi, İncelenmesi ve İlk İtirazlar Hakkında Verilecek Kararlar	261
3. Karşı Dava Açılması	262
a. Genel Olarak	262
b. Karşı Davanın Şartları	263

aa. Asıl Dava Derdest Olmalıdır	263
bb. Asıl Dava ile Karşı Dava Arasında Bağlantı Bulunmalıdır	263
cc. Asıl Dava ile Karşı Dava Aynı Yargı Yoluna Tâbi Olmalıdır	263
c. Karşı Dava Açma Süresi	264
d. Karşı Davanın Açılması ve İncelenmesi	264
IV. CEVAP DİLEKÇESİ	265
A. Cevap Dilekçesinin Unsurları	265
1. Mahkemenin Adı	265
2. Tarafların Ad ve Soyadları ile Adresleri	265
3. Davalının Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası	266
4. Kanunî Temsilci ve Vekilin Adı Soyadı ve Adresi	266
5. Savunmanın Dayanağı Olan Vakıalar	266
6. Dayanılan Deliller	267
7. Hukukî Sebepler	267
8. Talep Sonucu	268
9. İmza	268
B. Cevap Dilekçesinin Unsurlarında Noksanlık Bulunması	268
V. CEVAP DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ	268
VI. CEVAP SÜRESİ	269
A. Kural	269
B. Cevap Süresinin Uzatılması	269
VII. CEVAP DİLEKÇESİ VERMENİN SONUÇLARI	270
VIII. CEVABA CEVAP VE İKİNCİ CEVAP DİLEKÇELERİ	270
IX. İDDİA VE SAVUNMANIN GENİŞLETİLMESİ VEYA DEĞİŞTİRİLMESİ YASAĞI	271
A. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı	271
1. Genel Olarak	271
2. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağına Tâbi Olan Durumlar	272

a. Dava Sebebinin (Vakıaların) Genişletilmesi veya Değiştirilmesi	272
b. Talep Sonucunun Genişletilmesi veya Değiştirilmesi	272
3. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağının İstisnaları	273
a. Davalının Açık Rızası	273
b. İslah	274
c. Dava Konusunun Devri	274
B. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı	274
1. Genel Olarak	274
2. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağına Tâbi Olan Durumlar	275
3. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağının İstisnaları	276
C. İddia ve Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı Bakımından Davada Dikkate Alınan Aşamalar ve Sonuçları	276
§ 12. ÖN İNCELEME	278
I. GENEL OLARAK	278
II. ÖN İNCELEMENİN KAPSAMI	280
A. Ön İncelemede Doğrudan Yapılacak İşlemler	280
B. Ön İncelemeyle Bağlantılı İşlemler	281
III. ÖN İNCELEMENİN YAPILIŞ ŞEKLİ	283
A. Duruşmasız Ön İnceleme (m. 138)	283
B. Duruşmalı Ön İnceleme (m. 139-140)	283
1. Tarafların Ön İnceleme Duruşmasına Davet Edilmesi (m. 139)	283
2. Ön İnceleme Duruşması (m. 140)	284
C. Ön İncelemede Cevaplanacak Sorular ve Buna Göre Yapılacak İşlemler	288
§ 13. TAHKİKAT	290
I. TAHKİKATIN YAPILMASI	290

A. Genel Olarak	290
B. Tahkikat Yapılmasına Gerek Bulunmaması	291
C. Davanın Hüküm İçin Yeterince Aydınlanmamış Olması (Tahkikatın Yapılması)	292
II. DURUŞMALAR	293
A. Genel Olarak	293
B. Duruşmaların Yeri ve Zamanı	296
C. Duruşmaların Disiplini	296
D. e-Duruşmalar	298
1. Genel Olarak	298
2. e-Duruşmaların Yeri	299
3. e-Duruşmaya Katılanların Kimlik Tespitinin Yapılması	300
4. e-Duruşmaların Yapılması	300
5. e-Duruşmaların Disiplini ve Kaydı	301
6. e-Duruşma Masrafları	302
III. MAHKEME KAYITLARI, DOSYA VE TUTANAKLAR	302
A. Mahkeme Kayıtları	302
B. Dosyalar	304
C. Tutanaklar	304
IV. İSTİCVAP	306
A. Genel Olarak	306
B. İsticvap Usûlü	307
V. ÖN SORUN–BEKLETİCİ SORUN	308
A. Ön Sorun	308
B. Bekletici Sorun	309
VI. DOSYANIN İŞLEMDEN KALDIRILMASI	312
A. Dosyanın İşlemden Kaldırılmasını Gerektiren Durumlar ...	312
B. Dosyanın İşlemden Kaldırılması Kararı ve Sonuçları	313
1. Dosyanın İşlemden Kaldırılması ve Yenilenmesi	313
2. Davanın Açılmamış Sayılması	314
VII. ISLAH	315

A. Genel Olarak.....	315
B. Islahın Yapılması.....	317
C. Islahın Etkisi.....	321
VIII. DAVA KONUSUNUN DEVRİ.....	322
A. Genel Olarak.....	322
B. Temellük Eden Üçüncü Kişiyeye Karşı Davaya Devam Edilmesi	324
C. Davanın Temlik Eden Davalıya Karşı Tazminat Davasına Dönüştürülmesi	324
IX. DAVALARIN AYRILMASI VE BİRLEŞTİRİLMESİ.....	325
A. Davaların Birleştirilmesi.....	325
1. Davaların Birleştirilmesi Şartları	325
2. Davaların Birleştirilmesi Usûlü.....	325
B. Davaların Ayrılması	327
1. Davaların Ayrılması Şartları	327
2. Davaların Ayrılması Usûlü	327
X. TAHKİKATIN SONA ERMESİ VE SÖZLÜ YARGILAMA..	328
§ 14. İSPAT	331
I. GENEL OLARAK.....	331
II. İSPATIN KONUSU	332
A. Vakıalar (Olaylar)	332
1. Genel Olarak.....	332
2. Koşul (Soyut) Vakıalar - Somut Vakıalar	333
3. Müspet (Olumlu) Vakıalar - Menfi (Olumsuz) Vakıalar	335
B. Yabancı Kanun Hükümleri.....	336
III. İSPATIN GEREKLİ OLMADIĞI HÂLLER.....	337
A. İkrar.....	337
1. Genel Olarak.....	337
2. İkrar Çeşitleri.....	339
a. Basit İkrar.....	339
b. Vasıflı İkrar (Gerekçeli İnkâr)	339
c. Bileşik İkrar	340

3. İkrarın Bölünmesi.....	340
4. İkrardan Dönme (Geri Alınması).....	342
B. Çekişmesiz Vakıalar.....	342
C. Herkesçe Bilinen Vakıalar.....	343
D. Karineler.....	344
1. Kavram.....	344
2. Fiili Karineler.....	345
3. Kanunî Karineler.....	345
4. Karinelerle Varsayımların Farkı.....	346
IV. İDDİA (SAVUNMA) VE SOMUTLAŞTIRMA YÜKÜ.....	348
V. İSPAT YÜKÜ.....	350
A. Genel Olarak İspat Yükü Kavramı.....	350
B. İspat Yükü Kuralı.....	352
C. İspat Yüküne İlişkin Özel Durumlar.....	353
VI. DELİL İKAME (GÖSTERME) YÜKÜ.....	354
VII. İSPAT KONUSUNDAKİ YÜKLERİN İSPAT FAALİYETİNE ETKİSİ.....	356
VIII. İSPAT ÖLÇÜSÜ.....	358
A. Genel Olarak.....	358
B. Tam İspat (Kesin İspat).....	359
C. Yaklaşık İspat (Gerçeğe Yakın İspat).....	360
IX. İSPAT TÜRLERİ.....	360
A. Asıl İspat-Karşı İspat-Aksini İspat.....	360
B. Doğrudan İspat-Dolaylı İspat.....	362
1. Genel Olarak.....	362
2. Dolaylı İspatla İlgili Kavramlar.....	363
a. Emare (Emare İspatı).....	363
b. İlk Görünüş İspatı.....	365
X. İSPAT ARAÇLARI (DELİLLER).....	366
XI. DELİL GÖSTERİLMESİ.....	366
XII. HUKUKA AYKIRI YOLLARDAN ELDE EDİLEN DELİLLER.....	368

§ 15. DELİLLER.....	372
I. GENEL OLARAK.....	372
A. Delil Türleri.....	372
1. Delil Sistemleri.....	372
2. Kesin Deliller.....	373
3. Takdiri Deliller.....	374
B. Delil Sözleşmesi.....	375
1. Genel Olarak.....	375
2. Delil Sözleşmesinin Şekli (Yapılışı).....	375
3. Delil Sözleşmesinin Türleri.....	377
a. Münhasır Delil Sözleşmesi.....	377
b. Münhasır Olmayan Delil Sözleşmesi.....	378
II. SENET.....	378
A. Kavram.....	378
1. Belge ve Senet.....	378
2. Senet Hakkında Genel Bilgiler.....	379
3. Senedin Unsurları.....	380
B. Senet Çeşitleri.....	383
1. Resmî Senetler.....	383
a. Noter Senetleri.....	384
b. Yabancı Ülkelerde Düzenlenen Senetler.....	384
c. Resmî Makam ve Mercilerce Düzenlenen Diğer Belgeler.....	385
d. Resmî Senetlerin İspat Gücü.....	385
e. Resmî Senetlerin Sahteliği.....	385
2. Adî Senetler.....	386
a. Adî Senetlerin İspat Gücü.....	386
b. Adî Senetler Hakkında Sahtelik İddiası.....	387
c. Adî Senetlerde Sahtelik İddiasının İncelenmesi.....	388
d. Adî Senetlerde Sahtelik İddiasının Sonuçları.....	389
C. Belgelerin Mahkemeye Verilmesi (İbraz) Zorunluluğu.....	393

D. Ticarî Defterlerin İbrazı ve Delil Olması	396
E. Senetle İspat Zorunluluğu	397
1. Kural	397
2. Senetle İspat Kuralının İstisnaları	398
a. Delil Başlangıcı.....	398
b. Maddî ve Manevî İmkânsızlık Hâlleri	401
3. Senede Karşı Tanıkla İspat Yasağı (Senede Karşı Senetle İspat Kuralı).....	402
4. Senede Karşı Senetle İspat Zorunluluğunun İstisnaları.....	403
III. YEMİN	403
A. Genel Olarak.....	403
B. Yemin Usûlü.....	404
IV. TANIK.....	408
A. Genel Olarak.....	408
B. Tanık Gösterilmesi.....	408
C. Tanıklık Yapma Mecburiyeti	410
D. Tanıklıktan Çekinme Hakkı.....	411
E. Tanıklıktan Çekinme Hakkının İstisnaları	413
F. Tanıkların Dinlenmesi	413
G. Tanığın İfadesinin Değerlendirilmesi	416
V. BİLİRKİŞİ.....	417
A. Niteliği.....	417
B. Bilirkişiye Başvurulacak Hâller.....	418
C. Bilirkişi Atanması ve Bilirkişilik Yapma	420
D. Bilirkişinin Yasaklılık Hâlleri ve Reddi.....	422
E. Bilirkişi İncelemesi ve Rapor	423
1. Bilirkişi Görüşünün Alınması Hakkındaki Ara Kararı..	423
2. Bilirkişinin İncelemesi Sırasında Uyulacak Kurallar.....	424
3. Bilirkişi Raporu ve Rapora İtiraz	425
F. Bilirkişi Raporlarının Delil Olarak Değeri.....	427
G. Bilirkişinin Sorumluluğu.....	428

VI. KEŞİF	429
A. Keşif Kararı ve Keşfin Konusu	429
B. Keşfin Yapılması.....	430
C. Keşfe Katlanma Zorunluluğu	431
VII. UZMAN GÖRÜŞÜ	432
§ 16. KARAR VE HÜKÜM	434
I. KARAR KAVRAMI VE ÇEŞİTLERİ	434
II. KARARIN İÇERİĞİ VE BİLDİRİLMESİ.....	438
A. Kararın İçeriği	438
B. Kararın Bildirilmesi	440
III. HÜKMÜN ETKİLERİ.....	441
IV. HÜKMÜN TAMAMLANMASI VE AÇIKLANMASI (TAVZİHİ)	442
V. HÜKÜM VERİLMEKSİZİN DAVANIN SONA ERMESİ.....	444
A. Hüküm Yerine Geçen Taraf İşlemleri.....	444
1. Davadan Feragat.....	444
2. Davayı Kabul.....	446
3. Sulh.....	448
a. Genel Olarak	448
b. Avukatlık Kanunu Gereğince Avukatlara Tanınan Uzlaşma Yetkisi.....	449
B. Davanın Konusuz Kalması	450
C. Diğer Sona Erme Nedenleri	451
VI. YOK VE ETKİSİZ HÜKÜMLER	452
A. Genel Olarak Hüküm Sakatlıkları.....	452
B. Yok (Görünüşte) Hüküm	452
C. Etkisiz Hüküm.....	453
VII. KESİN HÜKÜM	455
A. Genel Olarak.....	455
B. Şekli Anlamda Kesin Hüküm	455
C. Maddî Anlamda Kesin Hüküm	456
1. Genel Olarak.....	456

2. Kesin Hükümün Unsurları	459
a. Tarafların Aynı Olması.....	459
b. Dava Sebebinin Aynı Olması	460
c. Dava Konusunun Aynı Olması	461
3. Kesin Hükümün Etkisi	461
4. Kesin Hükümün Hukuk ve Ceza Davalarındaki Etkisi	464
a. Genel Olarak	464
b. Hukuk Mahkemesi Kararlarının Ceza Mahkemesi Bakımından Etkisi	464
c. Ceza Mahkemesi Kararlarının Hukuk Mahkemesi Bakımından Etkisi	465
5. Maddî Anlamda Kesin Hükümün Sona Ermesi	466
a. Genel Olarak	466
b. Yargılamanın İadesi.....	466
c. Değişiklik Davası	467
§ 17. BASİT YARGILAMA USÛLÜ	468
I. GENEL OLARAK.....	468
II. UYGULAMA ALANI.....	469
III. BASİT YARGILAMA USÛLÜNÜN ÖZELLİKLERİ	470
A. Davanın Açılması ve Davaya Cevap	470
B. Ön İnceleme ve Tahkikat.....	471
C. Hüküm	472
§ 18. KANUN YOLLARI.....	474
I. GENEL OLARAK.....	474
II. KANUN YOLLARININ SINIFLANDIRILMASI.....	476
III. KANUN YOLUNDAN FERAGAT	478
IV. ALEYHE KARAR VERME VE ALEYHE BOZMA YASAĞI.	479
V. KANUN YOLUNUN KONUSU.....	481
VI. KANUN YOLUNUN AMACI.....	481
VII. İSTİNAF	482
A. Genel Olarak.....	482
B. İstinaf Yoluna Başvurulabilecek Kararlar	482

C. İstinaf Sebepleri.....	484
D. İstinaf Yoluna Başvurabilecek Kişiler	485
E. Yetkili Bölge Adliye Mahkemesi	486
F. İstinaf Başvurusu	486
1. İstinafa Başvuru ve Başvuruya Cevap Süresi	486
2. İstinaf Dilekçesi.....	487
a. Dilekçenin İçeriği	487
b. Dilekçenin Verilmesi ve Yapılması Gereken İşlemler	488
3. Başvurunun Sonuçları ve Etkisi	490
G. İstinaf İncelemesi.....	490
1. Ön İnceleme	490
2. Asıl İnceleme.....	491
a. Genel Olarak	491
b. Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller	493
aa. Usûle İlişkin Hususlarda Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller.....	493
bb. Esasa İlişkin Hususlarda Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller.....	494
c. Duruşma Yapılması	494
H. İstinaf İncelemesi Sonunda Verilen Karar	495
1. Kararın Veriliş Şekli ve Tebliği.....	495
2. Hüküm Fıkrası ve Karar Türleri.....	497
a. Genel Olarak	497
b. İstinaf Başvurusunun Haksız Olması ve Reddi.....	498
c. İstinaf Başvurusunun Haklı Olması ve Kabulü.....	498
aa. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Gönderme Kararı Verilmesi	498
bb. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Davanın Kısmen ya da Tamamen Kabulü Kararı Verilmesi	498
cc. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Davanın Reddine Karar Verilmesi.....	499

VIII. TEMYİZ.....	499
A. Genel Olarak.....	499
B. Temyiz Edilebilen Kararlar	500
C. Temyiz Sebepleri.....	501
D. Temyiz Yoluna Başvurabilecek Kişiler	502
E. Temyize Başvuru	503
1. Temyize Başvuru ve Cevap Süresi.....	503
2. Temyiz Dilekçesi.....	504
F. Temyiz İncelemesi.....	505
G. Temyiz İncelemesi Sonunda Verilen Karar	506
1. Bozma Kararı.....	506
a. Genel Olarak.....	506
b. Bozma Kararına Uyulması	507
c. Bozma Kararına Karşı Direnilmesi	511
2. Onama Kararı.....	512
3. Düzelterek Onama Kararı.....	512
IX. KANUN YARARINA TEMYİZ.....	513
X. YARGILAMANIN İADESİ	515
A. Kavram	515
B. Yargılamanın İadesi Sebepleri	516
C. Yargılamanın İadesi Usûlü.....	520
1. Genel Olarak.....	520
2. Yargılamanın İadesini İsteme Süresi.....	521
3. Yargılamanın İadesi Talebinin İncelenmesi.....	521
§ 18A. 1086 SAYILI HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE (ESKİ) KANUN YOLU SİSTEMİ	523
I. GENEL OLARAK.....	523
II. KANUN YOLUNDAN FERAGAT	525
III. ALEYHE BOZMA YASAĞI	526
IV. KANUN YARARINA TEMYİZ.....	527
V. KANUN YOLUNUN KONUSU	529

VI. TEMYİZ.....	529
A. Genel Olarak.....	529
B. Temyiz Edilebilen Kararlar	530
C. Temyiz Sebepleri.....	531
1. Maddî Hukuka İlişkin Temyiz Sebepleri.....	532
2. Usûl Hukukuna İlişkin Temyiz Sebepleri.....	533
D. Temyiz Yoluna Başvurabilecek Kişiler	535
E. Temyiz Süresi.....	535
F. Temyiz Talebi.....	536
G. Temyiz İncelemesi.....	538
H. Temyiz İncelemesi Sonunda Verilen Karar	540
1. Bozma Kararı.....	540
a. Genel Olarak.....	540
b. Mahkemenin Bozma Kararına Uyması.....	541
c. Mahkemenin Bozma Kararına Karşı Direnmesi.....	544
2. Onama Kararı.....	546
3. Düzelterek Onama Kararı.....	546
VII. KARAR DÜZELTME.....	547
A. Genel Olarak.....	547
B. Karar Düzeltme Yoluna Başvurulabilecek Kararlar	548
C. Karar Düzeltme Sebepleri.....	552
D. Karar Düzeltme Yoluna Başvuru Usûlü	554
E. Karar Düzeltme İncelemesi.....	555
§ 19. YARGILAMA GİDERLERİ VE ADLÎ YARDIM.....	557
I. YARGILAMA GİDERLERİ.....	557
A. Genel Olarak.....	557
B. Harçlar.....	558
C. Masraflar.....	559
D. Vekâlet Ücreti	559
1. Sözleşmeye Dayanan Vekâlet Ücreti.....	560
2. Yargılama Gideri Olan Vekâlet Ücreti	561

E. Yargılama Giderleri Avansı – Delil Avansı.....	563
F. Yargılama Giderlerinden Sorumluluk.....	564
II. ADLÎ YARDIM	566
A. Genel Olarak	566
B. Adli Yardımdan Yararlanabilecek Kişiler.....	567
C. Yararlanabilme Koşulları	568
1. Yoksulluk Koşulu (Maddî Sıkıntıya Düşme Tehlikesi) ..	568
2. Hakklılık Koşulu	569
D. Adli Yardım Usûlü	569
1. Görev ve Yetki.....	569
2. Talep ve İnceleme Usûlü	570
E. Adli Yardım Kararı ve Etkileri.....	571
F. Avukatlık Kanunu'nda Adli Yardım	574
§ 20. GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA	575
I. GENEL OLARAK.....	575
II. İHTİYATİ TEDBİR.....	578
A. İhtiyati Tedbir Kavramı, Amacı ve Uygulama Alanı	578
1. İhtiyati Tedbir Kavramı.....	578
2. İhtiyati Tedbirin Amacı.....	579
3. İhtiyati Tedbirin Uygulama Alanı ve Şartları.....	580
a. İhtiyati Tedbirin Uygulama Alanı	580
b. İhtiyati Tedbirin Şartları.....	580
aa. İhtiyati Tedbire Esas Olan Hak	580
bb. İhtiyati Tedbir Sebebi	581
B. İhtiyati Tedbir Yargılaması ve Karar	582
1. İhtiyati Tedbir Talebi ve Yargılaması	582
a. İhtiyati Tedbir Talebi	582
b. İhtiyati Tedbir Yargılamasının Gösterdiği	
Özellikler	583
aa. Karşı Taraf Dinlenmeden de Karar	
Verilebilmesi	583
bb. Yaklaşık İspatın Yeterli Görülmesi	584

2. İhtiyati Tedbir Talebi Hakkında Karar.....	585
a. İhtiyati Tedbir Talebinin Reddi Kararı	585
b. İhtiyati Tedbir Talebinin Kabulü Kararı.....	586
c. Tedbir Talebinin Kabulü Halinde Karar Verilebilecek Tedbirler.....	587
C. Asıl Davanın Açılması Zorunluluğu (İhtiyati Tedbiri Tamamlayan İşlemler).....	588
D. İhtiyati Tedbir Kararının Uygulanması	589
E. İhtiyati Tedbir Kararına Karşı Konulması.....	591
1. Yokluğunda Tedbir Kararı Verilenin Karara İtirazı.....	591
2. Durum ve Şartların Değişmesi Sebebiyle İhtiyati Tedbire İtiraz	593
3. Teminat Karşılığı Tedbirin Değiştirilmesi veya Kaldırılması Talebi.....	595
F. İhtiyati Tedbirden Kaynaklanan Tazminat Davası.....	596
1. Genel Olarak.....	596
2. Tazminat Davasının Şartları	597
3. Yargılama ve Karar	598
G. İhtiyati Tedbirle İhtiyati Haczin Karşılaştırması ve Aralarındaki Farklar.....	598
III. DELİL TESPİTİ.....	601
A. Kavram	601
B. Delil Tespiti Şartları.....	602
C. Delil Tespiti Usûlü.....	602
1. Talep.....	602
2. Mahkemenin İncelemesi.....	603
3. Delil Tespitinin Yapılması	604
§ 21. TAHKİM	605
I. TAHKİM KAVRAMI VE ANLAMI	605
A. Tahkim Kavramı.....	605
B. Hukukî Niteliği.....	606
C. Tahkimin Olumlu ve Olumsuz Yönleri.....	607

II. TAHKİMİN KONUSU	608
III. HAKEM SÖZLEŞMESİ.....	609
IV. HAKEM-BİLİRKİŞİNİN HAKEMDEN FARKI.....	610
V. TAHKİM SÖZLEŞMESİ	610
VI. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN ETKİSİ.....	612
VII. YARGILAMA USÛLÜ.....	613
A. Hakemlerin Seçimi.....	613
B. Hakemlerin Çekinmesi veya Reddi	614
C. Tahkim Yargısında Geçerli Usûl İlkeleri.....	615
D. Dava Açılması ve Yargılama	617
E. Tahkimde Geçici Hukukî Koruma Kararlarının Verilmesi .	619
VIII. TAHKİM YARGILAMASININ SONA ERMESİ VE HAKEM KARARI.....	620
A. Tahkim Yargılamasının Sona Ermesi	620
B. Hakem Kararları	620
C. Tahkimde Yargılama Giderleri ve Yargılama Giderlerinden Sorumluluk	622
IX. HAKEM KARARINA KARŞI KANUN YOLLARI	622
§ 22. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI	628
I. GENEL OLARAK.....	628
II. ARABULUCULUKTA TEMEL ANLAYIŞ VE YARGILAMA İLE ELDE EDİLEN ÇÖZÜME GÖRE YARARLARI.....	631
III. ARABULUCULUĞUN YARGILAMA SİSTEMİMİZ İÇİNDE YERİ VE UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMİ OLARAK UYGULAMASI.....	633
A. Arabuluculuk Konusunda Hukukî Altyapı.....	633
B. Arabuluculuk Faaliyeti ve Süreci	636
1. Genel Olarak	636
2. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa Göre Arabuluculuk Faaliyeti.....	637
C. Arabuluculuk Sonucu Varılan Anlaşma ve Bu Anlaşmanın Etkisi	640

§ 23. BİREYSEL BAŞVURU.....	643
I. ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU.....	643
A. Genel Olarak.....	643
B. Bireysel Başvuru Usûlü	645
II. İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU	648
A. Genel Olarak.....	648
B. İlgili Organlar.....	649
C. Bireysel Başvuru Usûlü	650
1. Başvurunun Yapılması.....	650
2. Mahkemenin İncelemesi ve Karar	651
KAVRAM FİHRİSTİ.....	653